

V
B J
C

Sejm czteroletni. Tom I.

Mowy, ustawy i pisma z r. 1788 – 1789.

R. 1788.

1.) Ankwicz Józef 1. 27/X 1788.
2.) Branicki Ksawery 2. 23/X 1788.
3.) Brzostowski Michał 3. 27/X. 1788.
4.) Bzowski Hiacynt 4. 19/VIII 1788.
5.) Chomiński Franciszek 5. s. d. 1788.
6.) Czacki Michał 6. 23/III. 1788. 7. 15/XI 1788.
7.) Czartoryski Adam 8. – s. d 1788.
8.) Górski Stan. August 9. – 24/X 1788.
9.) Krasiński Jan 10. – 22/IX 1788. 11. 4/XII. 1788. 12. s. d. 1788.
10.) Kublicki 13. – 15/XI 1788. 14. s. d. 1788
11.) List przytomnego na sejmie arbitra 15. 4/XI 1788.
12.) Odezwa wolnego obywatela 16. s. d. [1788]
13.) Poniatowski Michał prym. 17. – 27/X. 1788.
14.) Potocki Franciszek Piotr 18. 17/X 1788.
15.) Potocki Stanisław 19. – 27/X. 1788.; 20. 5/XI 88.; 21. 24/XI. 88.
16.) Projekt. podatk. dla powiększenia sił krajowych 22. s. d 88
17.) " do konstytucyi (m. Kalisz.) 23. s. d. [1788]
18.) Prośba kahału kazimierskiego do króla i stanów. 24. s. d. [1788]
19.) " szlachty we wsiach Tucznej i Hoszczy. 25. s. d [1788]
20.) Raczyński Kazimierz 26. 24/X 1788.
21.) Radziszewski Michał 27. 3/XI 88
22.) Reprezentacya do J. K. Mci przez Marszałków konf. 28. 7/XI 88
23.) Sapieha Kazimierz 29. 8/X. 88
24.) Sokołowski Serafin 30. 27/X 88.
25.) Stanisław August 31. a 7/IX 88. b.) 6/XI c) 6/XI odm. wyd.
26.) Starostwa i królewszczyzny [ustawa] 32. s. d [1788.]

27.) Stroynowski Waleryan 33. 14/XI 88. 34. 25/X. 88

28.) Suchodolski Wojciech 35. 7/X 88; 36. 11/XII. 88 67. 16/II 89
45. 3/XI 88 68. 10/III. 89. 69. 4/VIII 89

29.) Suchorzewski Jan 37. 8/X 88,

30.) Szembek Krzysztof bp. 38. 27/X. 1788.; 39. 13/XII 88; 40 15/XI. 88

31.) Zabiełło Szymon 41. 3/XI. 88; 42. 24/X 88

32.) Zaleski 43. s. d. [1788]

33.) Załuski Teofil kr. 44. 27/X 88; 46. 19/XII 88

Rok. 1789

34.) Butrymowicz Mateusz: Reforma żydów 47. s. d.

35.) Chromiński Kazimierz: Wyłuszczenie praw żydów w Warsza-
wie. 48.

36.) Czetwertyński Janusz 49. 31/III.

37.) Krasiński Adam bp. 50. 28/VIII.

38.) Lustracya dymów i podanie ludności 51. 22/VI.

39.) Ożarowski Piotr 52. 30/I; 53. 15/I.

40.) Poniński Adam: [Pozwy przed sąd sejm.] 54. 26/VIII. M. 55. 29/VIII.

41.) Prawa względem ofiary na powiększenie sił kraj 56. 6/IV.

42.) Prośby m. Krakowa 57. 58. 59. 60. 61. 62.

43.) ~~Uwa~~ Sposób dawania rekrutów w Koronie i W. X. Lit. 63. 7/XII.

44.) Suplika gromady Starostwa Młodzieszyńskiego 70. 8/X.

45.) Turski Wojciech 71. 29/VIII.

46.) Uwagi nad prośbą żydów do Stanów 72.

47.) " [w sprawie oddalenia stanu wojsk. od przywileju
obywatelstwa w Polsce 73. s. d 1789.

48.) Wielogłowski Józef 74. 12/I.

NAYIASNIEYSZY KROLU
PANIE NASZ MIŁOSCIWY
NAYIASNIEYSZE SKONFEDEROWANE RZECZYPOSPOLITEY
STANY.

Szlachta Starożytna po niżey na podpisach swych wyszczególniona, z Familii dawnych Woiewództw Podlaskiego i Brzeskiego pochodząca, żadnym występkiem nigdy nie notowana, a na wszystkich wyprawach Woiennych służbę ziemską wiernie pełniąca, w dwóch Wsiach Tuczney i Hoszczy w Woiewództwie Brzeskim Litewskim leżących od Roku 1560. osiadła, przez te dwa wieki z górą *Activitatem* na Ziazdach Ziemiańskich, bez wszelkiego zaprzeczenia, maiąca, i cnotliwie usługi Ziemiańskie odbywaiąca, gdy teraz z wyroku nowego Prawa, o Seymikach nastąpionego, zdaie się bydź od Obrad Ziemskich oddaloną, przychodzi do Was Nayiaśnieyszy KROLU Panie Miłościwy, i Nayiaśnieysze Rzeczypospolitey STANY, z tą naypokornieyszą Prozbą, przy którey rzewliwe łzy swoie zanosi w tym celu, aby przez naywyższy wyrok Prawa, który zawsze czcić i on dopełniać teyże Szlachty iest celem, była taż Szlachta zostawiona przy dzielnym swoim głosie na Seymikach, Woiewództwa Brzeskiego Litewskiego, z wyżey rzeczonych dwóch Wsiów Tuczney i Hoszczy przez siebie dziedziczonych, a to z tych przyczyn.

Jż te dwie Wsi Tuczna i Hoszcza, są niżey wyrażoney Szlachty Dziedziczne, od Wsiów Ordynackich przez Szlachtę także possydowanych, i od Szlachty z Czynszu gruntów w rożney naturze posiadaiących, w oddzielney i rożney wcale naturze będącey, których takowe iak nayrzetelnieysze taż Szlachta starożytna w rzeczonych Wsiach osiadła daie z siebie tłomaczenie.

W Wielkim Xięstwie Litewskim, przed ziednoczeniem się tego Narodu z Narodem Koronnym, Nayiaśnieyszy Zygmunt August, ostatni z Linii Jagielońskiey Potomek, i Dziedziczny Król, udzielnie w Litwie Panuiący, chcąc Ziemie w Wielkim Xięstwie Lit: pustuiące zaludnić, czynił różne nadania ziemi, na rzecz Szlachty, w różney naturze, zostawiwszy zawsze równość tegoż Stanu Szlacheckiego.

Je-

Jedne więc Ziemie nadawał Prawem Dziedzictwa Ziemskiego, inne w naturze Lenney, inne zaś w naturze Mieyskiey, bądź Emfiteutyczney, inne na Służbach Ziemskich Woiennych, i na Służbach Polnych Boiarskich, inne na pożytek Stołu swoiego zostawił, które poźnieyszemi Prawami na Dobra Ekonomiczne Stołu Królewskiego, i na Dobra Hybernowe czyli Starostwa i Królewszczyzny podzielone zostały.

W Roku 1557. w Wilnie na Ziezdzie Rad Wielkiego Xięstwa Lit: tenże Nayiaśn: Zygmunt August, wydał ustawę ogólną, na całe Wielkie Xięstwo Litewskie, przez którą chciał mieć pomierzone na Włoki i Morgi wszystkie Ziemie, do Dóbr Stołu Królewskiego należące, i od inney natury Dóbr oddzielone; ta ustawa została uskutecznioną przez Rewizorów i Mierników przez tegoż Króla ustanowionych.

Dymitr Sapieha był Rewizorem Dóbr Królewskich w Woiewództwach Brzeskim Litewskim i Podlaskim, pod którego dozorem działy się takowych Ziem Pomiary, i ograniczenia. Ten w R. 1560. za listem Króla Zygmunta Augusta, wymierzył dwie Wsi Tuczną i Hoszczą przez Szlachtę possydowane, wymierzył naypzód Wieś Hoszczą i w niey Włok 77. gruntu, przez Szlachtę dziedziczonego, postanowiwszy, na znak naywyższey Królewskiey Zwierzchności, opłaty z każdey Włoki po groszy 66. które nie spełna trzy Złote Polskie czynią, i że Szlachta w tey Wsi mieszkaiąca, żadnych innych powinności, ani Danin nigdy i nikomu dawać nie powinna, lecz tylko do posługi woienney za Uniwersałem Króla, z dwóch Włok iednego Konia, w czasie Woyny wyprawić obowiązaną została, a którego Rokuby taż Szlachta Służby Woienney nie czyniła, tedy wyżey wyrażoną Daninę z każdey Włoki po groszy 66. Litewskich płacić do Skarbu Królewskiego obowiązaną została. Takaż sama natura służby woienney z Wsi Tuczny 64. Włok pomierzonych maiącey, obydwie Rewizyą Dymitra Sapiehy przed Uniową, w Metryce W. X. Lit: w oryginale pod Nrem 338 fol: 164. znayduiącą się są opisane.

Rewizya ta przsd - Uniowa, iest nie wątpliwym dowodem, że te dwie Wsi Tuczna i Hoszcza, były od czasów dawnych przez Szlachtę dziedziczone, którego dawnieyszego Dziedzictwa nadania, Szlachta w tych Wsiach osiadła nie dochowała.

Powinność służby woienney z dwóch Włók na iednym Koniu, bynaymniey nie zrażała Szlachty, gdyż powinność takowa przed Unią, ze wszystkich Dziedzictw pełnioną była, jak dowodnie Statut Wielkiego Xięstwa Litwskiego w Artykułach o Służbie Ziemskiey przepisuie.

Wło-

Włożona Danina groszy 66. Litewskich, czyli nie spełna trzy Złote teraźnieysze, z Włoki, aby te były importowane do Skarbu Królewskiego, iako nie obeymuiące Czynszu Ziemnego, przez Włościan opłacanego, gdyż wielość tak mała bardziey tylko *Recognitionem Directi Dominii*, nie zaś Daninę Czynszową obeymowała, zwłaszcza że w czasie owym każdy Dziedzic Dóbr Ziemskich, podatek poradlnego do Skarbu Królów importował, nie zrażała teyże Szlachty od opłaty nadmienionego podatku; owszem taż Szlachta, z rzeczonych swych Dziedzictw, chętnie z każdey Włoki te 66. groszy płaciła, w czasie pokoiu, iak z serca odbywała przy Królu służbę Woienną w czasie Woyny.

Nie chciała więc taż Szlachta odmiany żadney, Ustawą Rewizorską przez Dymitra Sapiehę sporządzona przepisaney, owszem o utwierdzenie Praw własności i wyżey wyrażonych obowiązków, u Nayiaśnieyszych Królów Zygmunta Augusta, i Zygmunta III. oraz ich Następców starała się, w dowód czego przyłącza Prywiley swoy Konfirmacyiny przez Nayiaśn: Zygmunta III. w Roku 1593. Mca Maia 26. Dnia na rzecz swoią wydany.

Ten Przywiley stosownie do nadań Przed-Uniowych Szlachcie tey służący, zabeśpieczał ich własność aż do czasu teraźnieyszego, przez dwa wieki z górą Szlachta ta w Hoszczy i Tuczney części swe Dziedzicząca, przedawała sobie na dobrey wierze swe Grunta i Sadziby ieden drugiemu, sądziła się, iako na Ziemian przynależało, w Ziemstwie, i Grodzie Brzeskim, i dzielnym zdaniem obradowała na Ziazdach Ziemskich Woiewództwa Brzeskiego, w czasie woyny odbywała Służbę Ziemską Woienną, w czasie pokoiu importowała *in Recognitionem directi Dominii* do Skarbu J. K. Mci wyżey postanowiony Podatek 66. groszy Lit:

Aże ten Podatek, wnoszony był dotąd do Skarbu J. K. Mci Ekonomii Brzeskiey, więc chociaż Szlachta w rzeczonych Wsiach aktualnie swe dziedziczy części, lecz że rzeczony opłaca Podatek Włoczny, słyszy uboczny na siebie wyrok, iakoby z mocy Prawa Seymu teraźnieyszego, była poczytaną za Szlachtę Czynszową, a przeto dzielnego głosu z swych Dziedzictw na Seymikach Woiewództwa Brzeskiego mieć nie mogąca.

Gdy więc w tey nieszczęśliwey widzi się bydź taż Szlachta Kolei, żeby nic nie przewiniwszy miała od Obrad Ziemiańskich bydź oddaloną, znaiąc nie wątpliwą swą równość w urodzeniu swego Starożytnego Szlachectwa, przeto przychodzi z naypokornieyszą proźbą, przed Podnożek Tronu WASZEY KRÓLEWSKIEY MOŚCI PANA Swego Miłościwego, i do Was Nayiaśnieysze Rzeczypospolitey STANY, abyście weyrzeli nayłaskawszym okiem na Starożytnych Familii Szlache-

checkich Potomków, na Dziedziców Ziemi przez nikogo odebrać się onym nie mogącey, iako przed Unią onym nadaney, i Przywileiami po-Uniowemi zatwierdzoney, i onym dzielny Głos na Seymikach Ziemskich Woiewództwa Brzeskiego ocalić raczyli.

NAYIASNIEYSZEGO KROLA PANA MIŁ:

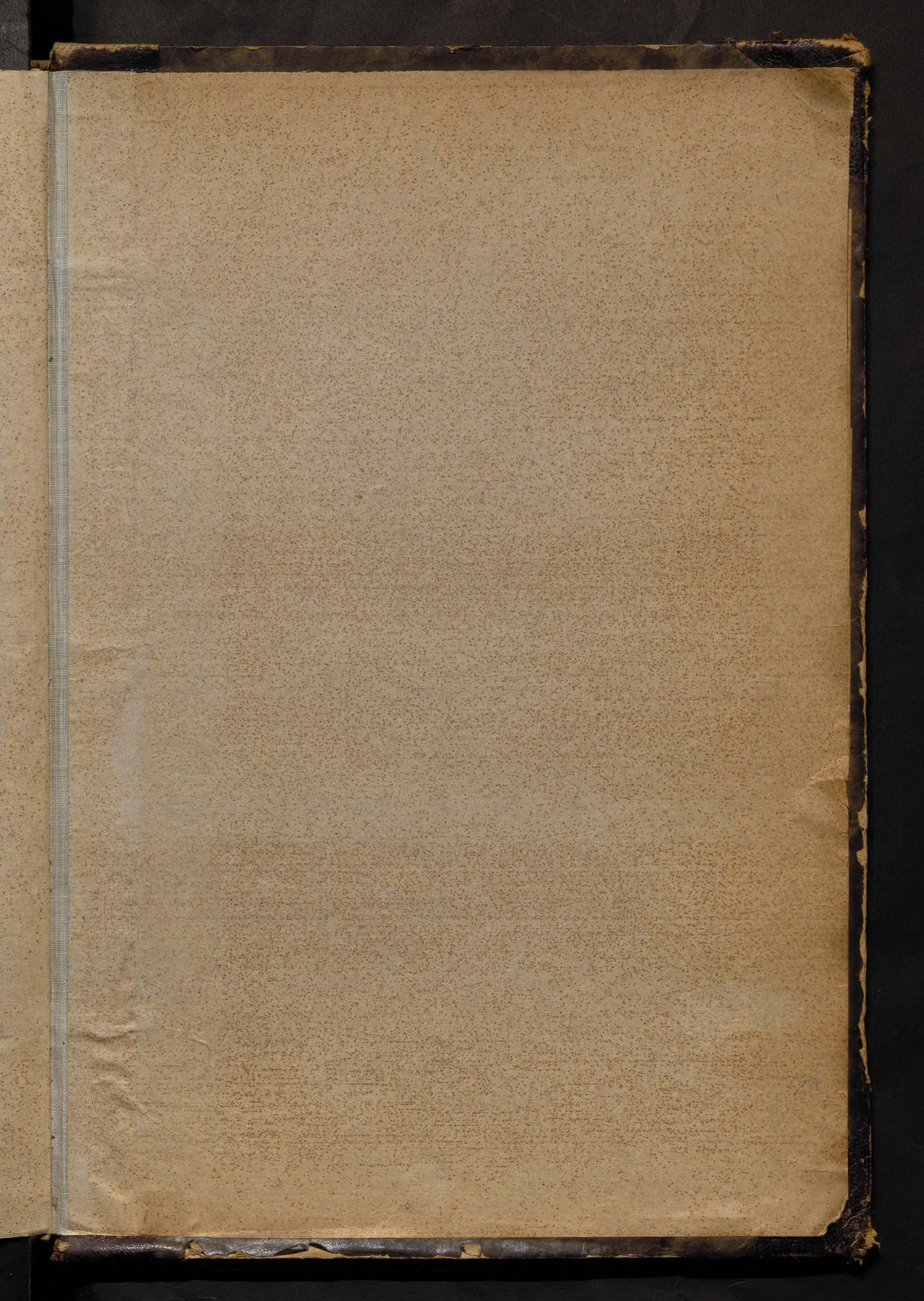
NAYIASNIEYSZEY RZECZYPOSPOLITEY STANOW.

Wierni Poddani

Dziedzice i Possessorowie Wsiów Tuczney i Hoszczy w Woiewództwie Brzeskim Litewskim leżący.

Woyciech Olęcki.
Walenty Zieleżnicki.
Tomasz Skolimowski.
Leon Papiński.
Paweł Twarowski.
Maciey Kryński.
Andrzey Rzewuski.
Jan Czarkowski.
Antoni Skwierczyński.
Franciszek Lipka.
Paweł Kamieński.
Marcin Kukawski.
Maciey Rozbicki.
Antoni Zawistowski.
Jan Czarkowski.
Marcin Rucki.
Jan Mioduszewski.
Maciey Zawadki.
Mikołay Jastrzembski.
Tomasz Zembrowski.
Michał Moczulski.
Tomasz Czapski.
Jan Lipka.
Adam Makowski.
Antoni Ługowski.
Stanisław Brodacki.
Grzegorz Dołęgowski.
Paweł Laskowski.
Marcin Kowieski.
Adam Zawadzki.
Jan Skimniewski.
Jan Buczyński.

Woyciech Tarkowski.
Jozef Zułkowski.
Woyciech Jaruzalski.
Stanisław Trembicki.
Stanisław Kosieracki.
Łukasz Przesmycki.
Jakub Rucinski.
Jakub Morszkowki.
Krzysztof Błoński.
Mateusz Jwanowski.
Antoni Sawicki.
Grzegorz Koc.
Mateusz Bujalski.
Michał Czarnacki.
Franciszek Jeruzelski.
Mikołay Kobyleński.
Jan Rucki.
Andrzey Swientochowski.
Jan Szeniawski.
Krzysztof Hołownia.
Jozef Jarocki.
Jgnacy Piwonia.
Kazimierz Ługowski.
Marcin Czarnacki.
Walenty Kurowski.
Kazimierz Ofiński.
Łukasz Jarocki.
Krzysztof Koc.
Franciszek Rucki.
Dominik Hołownia.
Jędrzey Dombraszewicz.
Łukasz Zułkowski.

SEJM
CZTEROLETNI
MOWY USTAWY
I PISMA

I
1788-89